

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА

від 22 серпня 2011 р. N 893

Київ

Про затвердження Правил санітарної охорони території України

Відповідно до [статті 28 Закону України "Про захист населення від інфекційних хвороб"](#) Кабінет Міністрів України **постановляє:**

1. Затвердити Правила санітарної охорони території України, що додаються.
2. Міністерству інфраструктури, Міністерству аграрної політики та продовольства, Державній митній службі, Адміністрації Державної прикордонної служби, Міністерству екології та природних ресурсів разом з Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими державними адміністраціями забезпечити створення на підприємствах, в установах та організаціях, які належать до сфери їх управління і майно яких розміщене у пунктах пропуску через державний кордон, належних умов для провадження діяльності санітарно-карантинними підрозділами.
3. Визнати такими, що втратили чинність:
[постанову Кабінету Міністрів України від 24 квітня 1999 р. N 696 "Про затвердження Правил санітарної охорони території України"](#) (Офіційний вісник України, 1999 р., N 17, ст. 740);
[постанову Кабінету Міністрів України від 12 січня 2001 р. N 5 "Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 24 квітня 1999 р. N 696"](#) (Офіційний вісник України, 2001 р., N 3, ст. 63).

Прем'єр-міністр України

М. АЗАРОВ

Інд. 70

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету
Міністрів України
від 22 серпня 2011 р. N
893

ПРАВИЛА

санітарної охорони території України

Загальні положення

1. Ці Правила визначають механізм здійснення організаційних медико-санітарних, санітарно-гігієнічних, лікувально-профілактичних та протиепідемічних заходів, спрямованих на запобігання занесенню та поширенню на територію України особливо небезпечних, інфекційних хвороб та ввезенню на територію України товарів, хімічних, біологічних і радіоактивних речовин, відходів та інших вантажів, небезпечних для життя та здоров'я людини.
2. У цих Правилах терміни вживаються у такому значенні:
вільна практика - для судна - право увійти в порт, почати посадку або висадку, розвантаження або завантаження вантажів, запасів; для літака після приземлення - право почати посадку або висадку, розвантаження або завантаження вантажів, запасів; для наземного транспортного засобу після прибуття - право почати посадку або висадку, розвантаження або завантаження вантажів, запасів;
дезінсекція - здійснення заходів щодо знищення комах - переносників хвороб людини або тварин, що виявлені на транспортних засобах, у багажі, вантажах, контейнерах, товарах і поштових відправленнях;

дезінфекція - здійснення заходів щодо знищення інфекційних агентів на поверхні тіла людини або тварини, на транспортних засобах, у багажі, вантажах, контейнерах, товарах або поштових відправленнях за допомогою хімічних чи фізичних агентів;

деконтамінація - здійснення заходів щодо усунення небезпечних для здоров'я населення інфекційних або токсичних агентів на тілі людини або тварини, у продукті або на продукті, готовому для споживання, або на інших предметах, у тому числі на транспортних засобах;

дератизація - здійснення заходів щодо знищення гризунів - переносників хвороб людини, які перебувають на транспортних засобах у багажі, вантажах, контейнерах, товарах, поштових відправленнях або на об'єктах;

заражений район - конкретний географічний район (територія), стосовно якого Всесвітня організація охорони здоров'я рекомендує вжити медико-санітарних заходів відповідно до [Міжнародних медико-санітарних правил](#);

інфекційна хвороба, що має міжнародне значення - інфекційна хвороба, яка має значний вплив на здоров'я населення та може швидко поширюватися;

інфекція - надходження та розвиток або розмноження інфекційного агента в організмі людей і тварин, який може становити ризик для здоров'я населення;

контамінація - наявність небезпечного інфекційного або токсичного агента на поверхні тіла людини або тварини, у продукті або на продукті, готовому для споживання, або на інших предметах, у тому числі на транспортних засобах;

медико-санітарне спостереження - здійснення медичного контролю за особами, відносно яких є відомості щодо можливого їх зараження збудниками особливо небезпечних та небезпечних інфекційних хвороб або перебування у зоні можливого негативного впливу хімічних, біологічних, радіоактивних речовин, шкідливих для здоров'я людини, з метою своєчасного виявлення клінічних ознак захворювання та попередження його поширення (строк такого спостереження при інфекційних хворобах триває протягом інкубаційного періоду);

медико-санітарний контроль - контроль, що здійснюється з метою запобігання ввезенню на територію України транспортних засобів, вантажів, товарів та інших предметів, у тому числі продуктів харчування та продовольчої сировини, лікарських засобів, біологічних, хімічних і радіоактивних речовин, а також матеріалів і відходів, що можуть бути факторами передачі інфекції або створювати небезпеку для життя і здоров'я населення;

медико-санітарні заходи - комплекс організаційних, протиепідемічних та профілактичних заходів, що здійснюються з метою недопущення поширення інфекційної хвороби, що має міжнародне значення;

медичне обстеження - оцінювання стану здоров'я особи з метою визначення її потенційного ризику для інших осіб шляхом проведення медичного огляду працівником охорони здоров'я;

медичний (санітарний) огляд - огляд членів екіпажів (бригад), пасажирів за клініко-епідеміологічними показаннями шляхом їх опитування та перевірки морської медико-санітарної декларації, медико-санітарної частини загальної декларації повітряного судна, свідоцтва про звільнення судна від санітарного контролю, свідоцтва про проходження судном санітарного контролю, міжнародного свідоцтва про вакцинацію або профілактику та проведення неінвазивних досліджень;

переносник хвороб - комаха, тварина, яка переносить інфекційний агент, що становить ризик для здоров'я населення;

рекомендація Всесвітньої організації охорони здоров'я - інформація Всесвітньої організації охорони здоров'я про наявні ризики для здоров'я населення, що стосується відповідних медико-санітарних заходів, які регулярно або періодично здійснюються для запобігання або зменшення масштабів поширення інфекційної хвороби і усунення перешкод для міжнародних перевезень;

санітарно-карантинний підрозділ - підрозділ закладу, установи Держсанепідслужби, що здійснює державний санітарно-епідеміологічний нагляд у пунктах пропуску через державний кордон України;

хвора особа - особа з клінічними ознаками розладу здоров'я, яка може стати джерелом подальшого поширення хвороби.

3. Інші терміни у цих Правилах використовуються у значенні, наведеному в [Законах України "Про захист населення від інфекційних хвороб"](#) та ["Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення"](#).

4. Заходи, передбачені цими Правилами, здійснюються відповідно до законів України, [Міжнародних медико-санітарних правил](#), нормативно-правових актів та міжнародних договорів України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

5. МОЗ та Держсанепідслужба взаємодіють з іншими центральними та місцевими органами виконавчої влади, а також органами місцевого самоврядування у вирішенні питань запобігання занесенню та поширенню небезпечних інфекційних хвороб, що мають міжнародне значення, згідно з додатком 1 до цих Правил.

6. Санітарно-карантинні підрозділи забезпечують здійснення медико-санітарного контролю у пунктах пропуску через державний кордон та на митній території України і проведення організаційних, санітарно-гігієнічних, лікувально-профілактичних та протиепідемічних заходів.

7. У разі отримання закладами та установами Держсанепідслужби інформації про факти виявлення хворих осіб та/або осіб, стосовно яких є підозра на інфекційну хворобу, що має міжнародне значення, така інформація подається національному координаторові з питань [Міжнародних медико-санітарних правил](#).

Національний координатор з питань [Міжнародних медико-санітарних правил](#) визначається МОЗ.

8. Національний координатор з питань [Міжнародних медико-санітарних правил](#) проводить протягом 24 годин аналіз інформації про виникнення у світі події (випадку), що становить загрозу для здоров'я населення, з урахуванням вимог Міжнародних медико-санітарних правил та у разі необхідності повідомляє Всесвітню організацію охорони здоров'я про наявність інфекційної хвороби, що має міжнародне значення. Інформація про виникнення у світі події (випадку), що становить загрозу для здоров'я населення, яка поновлюється і подається Всесвітній організації охорони здоров'я до повної локалізації та ліквідації наслідків події (випадку), та містить, зокрема, відомості щодо:

визначення події (випадку), що становить загрозу для здоров'я населення;

результатів лабораторних досліджень;

джерел та факторів передачі захворювання;

кількості випадків захворювань і смертей;

умов, які впливають на поширення захворювання;

здійснених медико-санітарних заходів.

9. Національний координатор з питань [Міжнародних медико-санітарних правил](#) після одержання від Всесвітньої організації охорони здоров'я інформації про виникнення у світі події (випадку), що становить загрозу для здоров'я населення, інформує МОЗ для здійснення необхідних заходів. У разі виникнення інфекційних хвороб невідомої етіології Національний координатор з питань Міжнародних медико-санітарних правил звертається до Всесвітньої організації охорони здоров'я з проханням надати консультаційну допомогу та оцінити епідеміологічні дані.

10. У разі виявлення інфекційних хвороб, що мають міжнародне значення, на територіях держав, де раніше такі хвороби не були зареєстровані, дипломатичні представництва, консульські установи та торговельні представництва України за кордоном терміново надсилають МОЗ відповідне повідомлення із зазначенням зараженого району, кількості хворих осіб та вжитих протиепідемічних заходів.

11. МОЗ забезпечує державні та комунальні заклади охорони здоров'я, медичні служби міністерств, інших центральних органів виконавчої влади оперативною інформацією про зміну епідемічної ситуації в Україні та інших державах.

12. МОЗ відповідно до отриманих від Всесвітньої організації охорони здоров'я повідомлень доводить перелік епідемічно неблагополучних держав та інфекційних (паразитарних) хвороб, що потребують проведення профілактичних щеплень або прийому профілактичних засобів (протималарійних препаратів та інших), до відома органів виконавчої влади, які забезпечують виїзд громадян України за кордон.

13. Рішення стосовно запобігання поширенню інфекційних хвороб, що мають міжнародне значення, видані Держсанепідслужбою в межах її повноважень, обов'язкові для виконання центральними і місцевими органами виконавчої влади, суб'єктами господарювання та громадянами.

14. В'їзд на територію України транспортних засобів, ввезення вантажів, товарів та інших предметів, у тому числі продуктів харчування і продовольчої сировини, лікарських засобів, біологічних, хімічних і радіоактивних речовин, а також матеріалів і відходів, внаслідок контакту з якими може відбутися інфікування або виникнути небезпека для життя і здоров'я населення, дозволяється лише після їх огляду працівниками санітарно-карантинного підрозділу.

В'їзд на територію України транспортних засобів, ввезення, а також вивезення з України або транзит через її територію зазначених вантажів, товарів та інших предметів допускається за наявності супровідної документації, оформленої відповідно до вимог санітарного законодавства та міжнародних договорів України.

15. Ввезення на територію України транспортних засобів, вантажів, товарів та інших предметів, зазначених у пункті 14 цих Правил, не допускається у разі, коли під час здійснення державного санітарно-епідеміологічного нагляду встановлено, що:

їх ввезення заборонено законодавством у зв'язку з небезпекою для життя і здоров'я населення;

супровідна документація на такі транспортні засоби, вантажі, товари та інші предмети не містить відомостей щодо їх безпеки для життя і здоров'я населення;

їх ввезення може спричинити масове інфекційне захворювання або отруєння населення.

Відповідно до [Закону України "Про захист населення від інфекційних хвороб"](#) Кабінетом Міністрів України з урахуванням епідемічної ситуації можуть бути встановлені тимчасові обмеження та особливі умови щодо транспортного сполучення з іншими державами, в яких виявлені інфекційні хвороби, що мають міжнародне значення, в'їзду на територію України іноземців та осіб без громадянства з таких держав, ввезення на територію

України продуктів харчування, продовольчої сировини, інших вантажів, товарів і предметів, які можуть бути фактором передачі інфекції, а також виїзд громадян України до таких держав.

Виїзд громадян України до держав, перебування в яких пов'язане з високим ризиком захворювання на інфекційні хвороби, що мають міжнародне значення, дозволяється після проведення таким громадянам необхідних профілактичних щеплень.

Вимоги до вакцинації та профілактики інфекційних хвороб, що мають міжнародне значення, затверджуються МОЗ.

16. В'їзд на територію України іноземних громадян та громадян України, а також транспортних засобів з інших держав (територій), де зареєстровані інфекційні хвороби, що мають міжнародне значення, дозволяється за наявності документів, передбачених санітарним законодавством та міжнародними договорами України.

Порядок створення і функціонування спеціальних санітарно-карантинних підрозділів

17. У пунктах пропуску через державний кордон України з метою запобігання занесенню і поширенню на території України інфекційних хвороб, що мають міжнародне значення, створюються і функціонують санітарно-карантинні підрозділи, які проводять медичний (санітарний) огляд пасажирів і водіїв транспортних засобів, плаваючого складу морських (річкових) суден, льотного складу повітряних суден, поїзних та локомотивних бригад пасажирських і вантажних поїздів, бригад рефрижераторних і поштово-багажних поїздів (секцій і вагонів), воєнізованої охорони та осіб, що супроводжують вантажі, транспортні засоби, ввезення вантажів, товарів та інших предметів, у тому числі продуктів харчування і продовольчої сировини, лікарських засобів, біологічних, хімічних і радіоактивних речовин, а також матеріалів і відходів, які ввозяться на територію, вивозяться з території України або прямують транзитом через її територію (у передбачених цими Правилами випадках) і внаслідок контакту з якими може відбутися інфікування або виникнути небезпека для життя і здоров'я населення.

Рішення про створення санітарно-карантинного підрозділу приймає головний державний санітарний лікар України за поданням Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських держадміністрацій, Мінінфраструктури, Міноборони, Мінагрополітики, Адміністрації Держприкордонслужби, Держмитслужби і Агентства держмайна.

18. Штатні нормативи санітарно-карантинних підрозділів у пунктах пропуску через державний кордон визначає Держсанепідслужба залежно від обсягу робіт, загальної довжини причальної лінії та кількості терміналів.

19. Санітарно-карантинні підрозділи у пунктах пропуску через державний кордон працюють у взаємодії з іншими контрольними службами, які здійснюють прикордонний, митний, фітосанітарний, екологічний, державний ветеринарно-санітарний контроль та нагляд.

20. Допуск працівників санітарно-карантинних підрозділів у зони прикордонного та митного контролю здійснюється відповідно до положення про пункти пропуску через державний кордон та пункти контролю.

21. Утримання штатних одиниць санітарно-карантинних підрозділів у пунктах пропуску через державний кордон (крім витрат, зазначених у пункті 27 цих Правил) здійснюється за рахунок коштів, передбачених у Державному бюджеті України на відповідний рік для утримання закладів і установ Держсанепідслужби.

22. У разі виявлення даних, що свідчать про наявність ризику для здоров'я населення, може проводитися медичний (санітарний) огляд відповідно до цих Правил.

23. Медичне обстеження, вакцинація пасажирів, які є неповнолітніми або недієздатними, здійснюються тільки за умови надання їх згоди та інформування батьків (усиновлювачів, опікунів) про медико-санітарні заходи, що здійснюються у випадках, передбачених пунктом 31 цих Правил, та згідно із законодавством.

24. Пасажири, що підлягають вакцинації відповідно до цих Правил, або їх батьки (усиновлювачі, опікуни) пасажирів, які є неповнолітніми або недієздатними, повинні бути поінформовані про будь-які ризики, пов'язані з вакцинацією або відмовою від неї.

25. Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації, підприємства, установи та організації Мінінфраструктури, що здійснюють міжнародні перевезення, Держмитслужба, Адміністрація Держприкордонслужби, Мінприроди у межах своїх повноважень забезпечують:

надання санітарно-карантинним підрозділам приміщень, де розміщуються працівники, які проводять медичний (санітарний) огляд, їх утримання у належному стані та ремонт, тимчасову ізоляцію осіб, стосовно яких є підозра на інфекційну хворобу, що має міжнародне значення. Такі приміщення повинні знаходитися на території міжнародного порту (аеропорту, станції, пункту пропуску через державний кордон) та бути оснащені необхідним обладнанням та сучасними засобами постійного зв'язку;

виділення працівникам санітарно-карантинних підрозділів транспортних засобів для оперативного проведення медичного (санітарного) огляду і тимчасової ізоляції осіб, стосовно яких є підозра на інфекційну хворобу, що має міжнародне значення;

недопущення забруднення навколишнього природного середовища, зокрема акваторій, територій портів, терміналів (аеропортів), залізничних станцій та автостанцій, господарсько-побутовими стоками, баластними водами та відходами;

виділення санітарно-карантинним підрозділам санітарних причалів, стоянок - у міжнародних морських (річкових) портах, аеропортах, санітарних майданчиків - у пунктах пропуску на автомобільних дорогах, санітарних тупиків - на прикордонних залізничних станціях, обладнаних під'їзними дорогами, огорожею, системами водопостачання, каналізації, освітлення, засобами телефонного зв'язку, дезінфекційними засобами та обладнанням;

боротьбу з носіями та переносниками хвороб шляхом дезінфекції, дезінсекції та дератизації у портах, терміналах аеропортів, залізничних вокзалах, у пунктах пропуску через державний кордон та прилеглих до них територіях.

26. Працівники санітарно-карантинних підрозділів у разі виявлення у пунктах пропуску через державний кордон хворих осіб та/або осіб, стосовно яких є підозра на інфекційну хворобу, що має міжнародне значення, зобов'язані: терміново поінформувати керівників відповідних закладів охорони здоров'я;

забезпечити тимчасову ізоляцію таких осіб та до моменту госпіталізації організувати надання їм первинної медико-санітарної допомоги і дезінфекцію.

27. Керівники закладів охорони здоров'я у разі надходження інформації про виявлених хворих осіб та/або осіб, стосовно яких є підозра на інфекційну хворобу, що має міжнародне значення, забезпечують:

госпіталізацію, огляд, обстеження та лікування таких осіб;

медичний огляд та спостереження за особами, які спілкувалися з хворими особами;

здійснення заходів щодо запобігання поширенню такої інфекційної хвороби серед населення та медичних працівників, які обслуговують хворих осіб.

28. У разі підтвердження діагнозу інфекційної хвороби, що має міжнародне значення, протиепідемічні заходи здійснюються відповідно до цих Правил.

29. Транспортні засоби, на яких виявлені хворі особи та/або особи, стосовно яких є підозра на інфекційну хворобу, що має міжнародне значення, переміщуються разом з пасажиром і вантажем на санітарний причал (стоянку, майданчик, тупик) для здійснення невідкладно після прибуття таких засобів у пункт пропуску через державний кордон протиепідемічних заходів.

30. Працівники санітарно-карантинних підрозділів у разі надходження інформації про виявлених хворих осіб та/або осіб, стосовно яких є підозра на інфекційну хворобу, що має міжнародне значення, а також переносників хвороби на транспортних засобах або контамінації повинні забезпечити проведення медичного (санітарного) огляду пасажирів, транспортних засобів, вантажів, товарів та інших предметів, організувати їх дезінфекцію, дезінсекцію, дератизацію і деконтамінацію.

31. Дезінфекція, дезінсекція, дератизація і деконтамінація проводяться у спосіб, що не створює незручностей та не заподіює шкоди пасажиром, членам екіпажів (бригад), окремим особам, а також транспортним засобам, вантажу, товарам та іншим предметам.

32. Протиепідемічні заходи на транспортних засобах Міноборони та іноземних військ здійснюють установи, заклади, частини, підрозділи центральних органів виконавчої влади в галузі оборони.

33. Пасажири та члени екіпажу зараженого судна, що не залишають борт судна, підлягають медичному санітарному огляду.

34. Заходи, вжиті відповідно до цих Правил, крім медичного (санітарного) огляду, за місцем прибуття транспортного засобу повторно не здійснюються, якщо на шляху прямування не виявлені ризики виникнення епідемічної ситуації.

35. Особі може бути відмовлено у в'їзді в державу, якщо вона не дає згоди на проведення протиепідемічних або профілактичних заходів.

36. У разі коли власник транспортного засобу або уповноважена ним особа відмовляється від застосування протиепідемічних або профілактичних заходів, такому транспортному засобу дозволяється приймати на борт пальне, воду та продукти харчування, але не надається вільна практика.

37. Власник транспортного засобу міжнародного сполучення або уповноважена ним особа до виходу в міжнародний рейс забезпечує:

спеціальну підготовку членів екіпажу (бригади) з питань виявлення клінічних ознак інфекційної хвороби, що має міжнародне значення, надання невідкладної медичної допомоги та здійснення протиепідемічних заходів у разі виникнення підозри на таку інфекційну хворобу;

комплектування транспортного засобу необхідними матеріалами для надання невідкладної медичної допомоги і здійснення протиепідемічних заходів;

членів екіпажу (бригад) і пасажирів продуктами харчування та питною водою на період перевезення.

38. Капітани морських, річкових суден, командири літаків, начальники пасажирських поїздів у разі виявлення осіб, стосовно яких є підозра на інфекційну хворобу, що має міжнародне значення, забезпечують негайну тимчасову

ізоляцію хворих осіб, спостереження за станом здоров'я осіб, що спілкувалися з хворими особами, дезінфекцію, дезінсекцію, дератизацію, збір, зберігання і доставку до найближчого порту (аеропорту) загиблих та відловлених гризунів, відправлення їх для проведення дослідження в заклади Держсанепідслужби.

39. Капітани морських, річкових суден, командири літаків, які прямують до портів, аеропортів України, повідомляють до прибуття у пункт призначення на території України власника порту, аеропорту, фірму-агента або уповноважену ним особу та санітарно-карантинний підрозділ порту, аеропорту про епідемічну ситуацію на транспортному засобі, а саме:

капітани морських (річкових) суден - згідно з морською медико-санітарною декларацією (додаток 2 до цих Правил) за 6 годин до прибуття в порт;

командири літаків - згідно з медико-санітарною частиною загальної декларації повітряного судна (додаток 3 до цих Правил) за 30 хвилин до прибуття в аеропорт.

40. Власник порту, аеропорту або уповноважена ним особа у разі одержання інформації про наявність на транспортному засобі осіб, стосовно яких є підозра на інфекційну хворобу, що має міжнародне значення, повідомляє про це Держсанепідслужбу та працівників прикордонних, митних та інших органів, які здійснюють контроль у пунктах пропуску через державний кордон.

41. Начальники пасажирських поїздів та водії автомобільного транспорту міжнародного сполучення після прибуття до пунктів пропуску через державний кордон за наявності у транспортних засобах осіб, стосовно яких є підозра на інфекційну хворобу, що має міжнародне значення, невідкладно повідомляють про це адміністрацію залізничної станції (автостанції), представників прикордонних і митних органів.

42. Працівники прикордонних, митних та інших органів, що здійснюють контроль у пунктах пропуску через державний кордон на автомобільних дорогах та залізницях, у разі одержання повідомлення про наявність у транспортному засобі хворих осіб та/або осіб, стосовно яких є підозра на інфекційну хворобу, що має міжнародне значення, інформують про це Держсанепідслужбу та припиняють здійснення усіх видів контролю, забороняють відвідування транспортного засобу та висадку з нього таких осіб до проведення медичного (санітарного) огляду працівниками санітарно-карантинного підрозділу.

43. Медичний (санітарний) огляд проводиться працівниками санітарно-карантинного підрозділу до здійснення інших видів контролю у пунктах пропуску через державний кордон та передбачає:

медичне обстеження екіпажів (бригад) та пасажирів;

проведення перевірки морської медико-санітарної декларації або медико-санітарної частини загальної декларації повітряного судна, свідоцтва про звільнення судна від санітарного контролю / свідоцтва про проходження судном санітарного контролю (додаток 4 до цих Правил);

проведення перевірки паспортів або документів, що їх замінюють, а також міжнародного свідоцтва про вакцинацію або профілактику (додаток 5 до цих Правил).

44. Контейнери та ліхтери підлягають медичному (санітарному) огляду в пунктах пропуску через державний кордон тільки у разі їх розпакування вантажоодержувачем або порушення їх цілісності. У разі коли після доставки і розпакування контейнерів та ліхтерів за межами зазначених пунктів в них виявлені переносники хвороб або сліди їх перебування, вантажоодержувач невідкладно повідомляє про це Держсанепідслужбу.

45. Працівники санітарно-карантинних підрозділів, що проводять медичний (санітарний) огляд, мають право вільного доступу до транспортних засобів, а також в усі приміщення, де можуть перебувати члени екіпажів (бригад), пасажирів та вантажі.

46. Медичний (санітарний) огляд проводиться у разі надходження від служб, капітанів морських, річкових суден, командирів літаків, начальників пасажирських поїздів, водіїв автотранспорту міжнародного сполучення на адресу адміністрації (чергового диспетчера) портів, аеропортів, залізничних станцій, у відповідні заклади та установи санітарно-епідеміологічної служби інформації про наявність серед членів екіпажів (бригад), пасажирів, хворих осіб та/або осіб, стосовно яких є підозра на інфекційну хворобу, що має міжнародне значення, або про наявність переносників хвороб.

47. Працівники санітарно-карантинних підрозділів у разі виявлення на транспортному засобі хворих осіб та/або осіб, стосовно яких є підозра на інфекційну хворобу, що має міжнародне значення, ізолюють та контролюють якість дезінфекції, дезінсекції, дератизації та інших медико-санітарних заходів, передбачених цими Правилами.

48. Заражений транспортний засіб не вважається зараженим після здійснення медико-санітарних заходів, передбачених цими Правилами.

49. У разі отримання інформації про відсутність на транспортному засобі хворих осіб та/або осіб, стосовно яких є підозра на інфекційну хворобу, що має міжнародне значення, радіаційних і хімічних аварій, медико-санітарний контроль не застосовують до:

повітряних суден, що прибувають із незаражених районів;

транзитних повітряних суден у разі, коли знаходження судна обмежене певною зоною аеропорту без права посадки або висадки пасажирів, завантаження або розвантаження вантажів. Такому повітряному судну дозволяється взяти на борт пальне, воду, продовольчі товари;

морських (річкових) суден, що проходять водами, які перебувають під юрисдикцією України, без заходження в порт посадки та висадки на берег. Такому судну дозволяється взяти на борт пальне, воду, продовольчі товари;

транзитних наземних транспортних засобів, що прямують із незаражених районів і перетинають територію без посадки і висадки пасажирів, завантаження або розвантаження вантажу, товарів.

50. У разі отримання інформації про те, що прибуття судна або літака не призведе до завезення та поширення інфекційних хвороб, що мають міжнародне значення, і відсутності заперечень щодо проходження медичного (санітарного) огляду, санітарно-карантинні підрозділи надають вільну практику транспортному засобу за допомогою засобів зв'язку.

Спеціальні положення щодо вантажів, товарів, контейнерів та зон, в яких завантажуються контейнери

51. До вантажів, товарів, що перевозяться транзитом, не застосовується медико-санітарний контроль і вони не затримуються в портах, аеропортах, на вокзалах і станціях.

52. Для міжнародних перевезень використовуються контейнери, в яких відсутня можливість проникнення будь-яких джерел інфекції, в такому числі переносників хвороб, особливо під час пакування.

53. Власники контейнерних терміналів створюють необхідні умови для проведення інспекції санітарного стану зон завантаження контейнерів.

54. До вантажів і товарів застосовується медичний (санітарний) огляд у разі, коли:

такі вантажі, товари прибули із зараженої території, визначеної Всесвітньою організацією охорони здоров'я;

Держсанепідслужба отримала інформацію про вантажі, товари контаміновані або заражені збудниками інфекційних хвороб, що мають міжнародне значення, які можуть сприяти їх поширенню.

55. Дезінфекція або дезінсекція багажу, за винятком багажу зараженої особи та/або особи, стосовно яких є підозра на інфекційну хворобу, що має міжнародне значення, може здійснюватися лише у разі, коли є підозра, що такий багаж містить заражені матеріали, переносників хвороб.

56. Міжнародні поштові відправлення підлягають санітарному огляду у разі виникнення підозри щодо їх зараження або контамінації.

57. Тварини, що можуть бути джерелом інфекційних хвороб, контролюються державною ветеринарною та фітосанітарною службою в пунктах пропуску через державний кордон.

58. Біологічні речовини, діагностичні зразки, реагенти та імунобіологічні препарати ввозяться або вивозяться з України та пересилаються за умови дотримання санітарного, ветеринарного законодавства та міжнародних договорів України.

Організація санітарної охорони території України

59. МОЗ, Міністерство охорони здоров'я Автономної Республіки Крим, управління охорони здоров'я обласних, Київської та Севастопольської міських держадміністрацій, медичні служби міністерств, інші центральні органи виконавчої влади за участю органів місцевого самоврядування здійснюють у межах своїх повноважень медико-санітарні заходи щодо профілактики та боротьби з інфекційними хворобами, що мають міжнародне значення, і затверджують комплексні плани санітарної охорони відповідної території та захисту населення від інфекційних хвороб.

60. Заклади охорони здоров'я незалежно від форми власності та підпорядкування розробляють плани протиепідемічної готовності та здійснюють в осередках інфекційних хвороб протиепідемічні заходи.

61. Заклади охорони здоров'я, які призначаються для госпіталізації (ізоляції) хворих осіб та/або особи, стосовно яких є підозра на інфекційну хворобу, що має міжнародне значення, у разі виникнення епідемічної ситуації передбачають у планах протиепідемічної готовності перепрофілювання приміщень, забезпечення кадрами, обладнанням, лікарськими, діагностичними засобами, призначення консультантів.

62. Заклади охорони здоров'я забезпечують підготовку медичних працівників з питань епідеміології, клінічних ознак захворювання, діагностики, профілактики та лікування інфекційних хвороб, що мають міжнародне значення, та проведення тренувальних навчань із здійснення протиепідемічних заходів.

63. У разі необхідності працівники підприємств, установ та організацій незалежно від форми власності проходять спеціальну підготовку з питань здійснення протиепідемічних заходів.

64. Заклади охорони здоров'я проводять серед населення санітарно-освітню роботу з питань профілактики інфекційних хвороб.

65. За особами, які прибувають в Україну з держав, у яких, за інформацією Всесвітньої організації охорони здоров'я, виявлено осіб, заражених інфекційною хворобою, що має міжнародне значення (за винятком малярії), профілактичний захід не проводиться, крім випадків, визначених МОЗ. За особами, які прибули з держав, в яких виявлено осіб, заражених малярією, медико-санітарне спостереження проводиться в установленому МОЗ порядку.

66. Держсанепідслужба подає інформацію про осіб, за якими встановлюється медико-санітарне спостереження, закладам охорони здоров'я за місцем проживання таких осіб та контролює своєчасність і якість його проведення. Такі особи не ізолюються, їх пересування не обмежується.

67. Держсанепідслужба може оголосити окремі населені пункти або їх частини, а також будинки та транспортні засоби, де виявлено хворих осіб, осередками інфекційних хвороб.

68. У разі виявлення фактів захворювання на інфекційні хвороби, що мають міжнародне значення, або виникнення загрози зараження такими хворобами та їх поширення Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська та Севастопольська міські держадміністрації за поданням відповідних головних державних санітарних лікарів можуть запроваджувати у межах своїх повноважень на відповідних територіях або об'єктах особливі умови та режим праці, навчання, пересування та перевезення з метою запобігання зараженню, поширенню і ліквідації зазначених хвороб.

Медико-санітарні документи

69. Власнику міжнародного свідоцтва про вакцинацію/профілактику хвороби, зазначеної у такому свідоцтві, не може бути відмовлено у в'їзді в державу навіть у разі, коли він прибуває із зараженого району, за винятком випадку, коли Держсанепідслужбою виявлено факти неефективної вакцинації або профілактики.

70. Свідоцтво про звільнення судна від санітарного контролю / свідоцтво про проходження судном санітарного контролю, строк дії яких становить шість місяців, видаються санітарно-карантинними підрозділами після відповідного огляду судна за формою згідно з додатком 4 до цих Правил. Перелік портів, у яких можуть видаватися зазначені свідоцтва, затверджується МОЗ.

71. У разі відсутності (наявності) інформації про виявлення на борту судна інфекційних хвороб, що мають міжнародне значення, працівники санітарно-карантинного підрозділу мають право:

провести оцінку існуючих ризиків та рівня небезпеки для здоров'я населення;

у разі необхідності здійснити дезінфекцію, дезінсекцію та дератизацію на транспортному засобі;

видати свідоцтво про звільнення судна від санітарного контролю / свідоцтво про проходження судном санітарного контролю.

Додаток 1
до Правил

ПЕРЕЛІК

нозологічних форм інфекційних хвороб, що мають міжнародне значення

Найменування нозологічної форми хвороби	Код згідно з міжнародною статистичною класифікацією хвороб та проблем, пов'язаних із здоров'ям
Віспа (натуральна)	B03
Поліомієліт, спричинений диким поліовірусом	A80.1, A80.2
Грип, спричинений новим субтипом	
SARS (ТГРС)	
Холера	A00: A00.0, A00.1, A00.9
Чума	A20: A20.2
Жовта гарячка	A95: A95.0, A95.1, A95.9
Гарячка Ласса	A96.2
Хвороба, спричинена вірусом Марбурга	A98.3
Хвороба, спричинена вірусом Ебола	A98.4
Малярія	B50, 51, 52, 53.0
Гарячка Західного Нілу	A92.3
Кримська геморагічна гарячка, спричинена вірусом Конго	A98.0
Гарячка Денге	A90, A91
Геморагічна гарячка Мачупо (болівійська)	A96.1
Геморагічна гарячка Хунін (аргентинська)	A96.0

Додаток 2
до Правил

МОРСЬКА МЕДИКО-САНІТАРНА ДЕКЛАРАЦІЯ*

Видана порту _____ від ____ 20__ року
(найменування порту)_____
(найменування морського судна (судна внутрішнього плавання), його реєстраційний номер),
яке прибуло з _____ і прямує в _____
(найменування порту) (найменування порту)_____
(громадянство і прапор судна)_____
(прізвище, ім'я та по батькові капітана)_____
(брутто реєстровий тоннаж судна внутрішнього плавання)_____
(тоннаж для судна внутрішнього плавання)1. Чи є на борту дійсне свідоцтво про звільнення від санітарного контролю (свідоцтво про проходження судном санітарного контролю)?
Так ____ Ні _________
(назва свідоцтва, ким і коли видане)

2. Чи потрібна повторна інспекція?

Так ____ Ні ____

3. Чи заходило морське судно (судно внутрішнього плавання) на заражену територію, визначену Всесвітньою організацією охорони здоров'я?

Так ____ Ні ____

_____
(найменування порту та дата заходження до нього)_____
(зазначити найменування портів, до яких морське судно (судно внутрішнього плавання) заходило з початку

міжнародного рейсу (з датами відправлення) або протягом останніх тридцяти днів залежно від того,

_____
який період коротший)_____
(зазначається інформація про санітарно-карантинний підрозділ в порту, до якого прибуло морське судно_____
(судно внутрішнього плавання), прізвище членів його екіпажу, пасажирів та інших осіб, які здійснили посадку_____
на морське судно (судно внутрішнього плавання) після початку міжнародного рейсу або протягом останніх

* Заповнюється капітанами суден, які прибувають з іноземних портів.

_____
тридцяти днів залежно від того, який період коротший, а також найменування портів (держав),_____
які вони відвідали за відповідний період)_____
(прізвище, ім'я, по батькові та дата посадки на судно)_____
Кількість членів екіпажу на борту становить _____._____
Кількість пасажирів на борту становить _____._____
Питання, що стосуються здоров'я

4. Чи помер будь-хто під час міжнародного рейсу з будь-яких причин, крім нещасного випадку?

Так ____ Ні ____

_____
Якщо "так", зазначте про це в додатку до морської медико-санітарної декларації. Загальна кількість померлих становить _____.

5. Чи є на борту морського судна (судна внутрішнього плавання) або був під час здійснення міжнародного порту випадок захворювання з підозрою на інфекційну хворобу незвичайного характеру? Так ____ Ні ____

_____
Якщо "так", зазначте про це в додатку до морської медико-санітарної декларації.

6. Чи становила загальна кількість хворих пасажирів за весь період поїздки більше звичайного (очікуваного)?

Так ____ Ні ____

(зазначається кількість хворих)

7. Чи перебуває на даний час на борту морського судна (судна внутрішнього плавання) хвора особа?

Так ____ Ні ____

Якщо "так", зазначте про це в додатку до морської медико-санітарної декларації.

8. Чи була проведена консультація з лікарем?

Так ____ Ні ____

Якщо "так", зазначте докладні дані про медичне лікування або рекомендації в додатку до морської медико-санітарної декларації.

9. Чи відомі вам будь-які обставини на борту морського судна (судна внутрішнього плавання), які можуть спричинити зараження або поширення інфекційної хвороби?

Так ____ Ні ____

Якщо "так", зазначте про це в додатку до морської медико-санітарної декларації.

10. Чи здійснені на борту медико-санітарні заходи, наприклад, карантин, ізоляція, дезінфекція або деконтамінація?

Так ____ Ні ____

Якщо "так", зазначте вид, місце та дату проведення _____

11. Чи виявлені на борту пасажирів без квитків?

Так ____ Ні ____

Якщо "так", зазначте дату їх посадки на морське судно (судно внутрішнього плавання) (якщо відома)?

12. Чи виявлені на борту хворі тварини?

Так ____ Ні ____

Підтверджую, що відомості та відповіді на питання, наведені в цій морській медико-санітарній декларації, правильно і точно відображають відомості, якими володію.

_____ (прізвище та ініціали капітана)

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали суднового лікаря у разі його наявності)

_____ (підпис)

_____ 20__ року.

Примітки. У разі відсутності суднового лікаря на борту морського судна (судна внутрішнього плавання) капітан повинен брати до уваги такі симптоми, які можуть бути підставою для підозри на інфекційну хворобу, що має міжнародне значення: гарячка, що триває декілька днів або супроводжується знесиленням, запамороченням свідомості, пухлиною залоз, жовтяницею, кашлем або задишкою, незвичною кровотечею або паралічем; з гарячкою або без, сильний висип на шкірі або нариви; сильна блювота, крім морської хвороби; сильна діарея; судоми, що повторюються.

ДОДАТОК до морської медико-санітарної декларації

Прізвище	Клас	Вік	Стать	Громадянство	Найменування порту і дата посадки на морське судно (судно внутрішнього плавання)	Найменування хвороби	Дата прояву симптомів	Чи повідомлено лікаря в порту?	Зазначити, чи хворий видужав, продовжує хворіти або помер, перебуває на борту, висадився (із зазначенням найменування порту) або похований у морі	Лікарські засоби, із застосуванням яких здійснювалося лікування пацієнта, інші види лікування	Примітки

Додаток 3
до Правил

для пасажирів			
Палуба			
Питна вода			
Стічні води			
Баластні відсіки			
Тверді та медичні відходи			
Стояча вода			
Машинне відділення			
Медико-санітарна служба			
Інші ділянки (дивись додаток до свідоцтва)			

Факти не виявлені. Судно звільнене від застосування заходів санітарного контролю.

М. П.

_____ (прізвище, ініціали та посада співробітника, що видав свідоцтво)

Зазначені заходи контролю були застосовані _____ 20__ року.

_____ 20__ р. (підпис)

* Свідоцтво заповнюється англійською, французькою або російською мовами. Крім того, свідоцтво може бути заповнено українською мовою.

ДОДАТОК ДО СВІДОЦТВА ПРО ЗВІЛЬНЕННЯ СУДНА ВІД САНІТАРНОГО КОНТРОЛЮ / СВІДОЦТВА ПРО ПРОХОДЖЕННЯ СУДНОМ САНІТАРНОГО КОНТРОЛЮ

Найменування ділянок, служб та систем ¹	Виявлені факти	Результати аналізу проб ²	Вивчена документація	Застосовані заходи контролю	Дата проведення інспекції	Зауваження відносно виявлених фактів
Служба харчування:						
джерела надходження продуктів харчування						
зберігання продуктів харчування						
приготування їжі						
Система водопостачання:						
джерело водопостачання						
зберігання води						
розподілення води						
Система видалення відходів:						
зберігання						
обробка						
видалення						
Плавальні басейни (гідромасажні ванни):						
обладнання						

функціонування						
Медико-санітарна служба:						
оснащення та медичне обладнання						
функціонування						
лікарські препарати						
Інші оглянуті ділянки						

Примітка. ¹ Факти інфікування або зараження, у тому числі виявлення переносників хвороб на всіх стадіях їх розвитку, у тому числі тварин - переносників хвороб, гризунів або інших видів тварин, які можуть бути переносниками хвороб людини, мікробіологічні; хімічні та інші фактори ризику для здоров'я людини, ознаки неефективності санітарно-профілактичних заходів. Інформація про всі випадки, що сталися з людьми, включається в морську медико-санітарну декларацію.

² Результати аналізу проб, узятих на борту, надаються капітану морського судна (судна внутрішнього плавання) невідкладно. У разі необхідності повторна інспекція проводиться у зазначеному в свідоцтві про звільнення судна від санітарного контролю / свідоцтві про проходження судном санітарного контролю наступному порту, до якого морське судно (судно внутрішнього плавання) заходить на дату проведення такої інспекції.

Поряд з найменуванням ділянок, служб, систем, огляд яких не проводиться, проставляється позначка "н/о".

Додаток 5
до Правил

МІЖНАРОДНЕ СВІДОЦТВО ПРО ВАКЦИНАЦІЮ/ПРОФІЛАКТИКУ

Цим засвідчується, що громадянин _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

_____ (дата, місяць, рік народження) _____ (стать) _____ (громадянство)

_____
(національний ідентифікаційний документ, у разі застосування)

чий підпис наведено в _____,
був вакцинований або одержав засіб профілактики проти _____
(назва хвороби або стану)

згідно з [Міжнародними медико-санітарними правилами](#).

Назва вакцини або засобу профілактики	Дата	Підпис та посада лікаря-клініциста, що здійснює контроль	Найменування виробника та номер партії вакцини або засобу профілактики	Свідоцтво дійсне з ____ 20__ р. по ____ 20__ р.	Офіційна печатка закладу, в якому проведена процедура

Примітка. Це свідоцтво дійсне у разі, коли введена вакцина або застосований засіб профілактики затверджені Всесвітньою організацією охорони здоров'я.

Будь-які зміни цього свідоцтва, виправлення або незаповнення певної частини зроблять його не дійсним.

Свідоцтво підписується практикуючим лікарем-клініцистом або іншим уповноваженим медичним працівником, що здійснює контроль за введенням вакцини або застосуванням засобу профілактики. На свідоцтві проставляється офіційний штамп закладу охорони здоров'я та підпис лікаря, що проводив вакцинацію.

Свідоцтво заповнюється англійською, французькою або російською мовою. Крім того, свідоцтво може бути заповнене українською мовою.